

en aldeles begærdet Statsgaranti, og rigtignok kun under en vesentlig Medvirkning fra Statens Side med Hensyn til Styrelsen af de paagjældende Indretninger — til Hypothekbanker, til Institutter, som have skaffet faste Eiendomsbesiddere Laan i deres Eiendomme; men i alle de Tilfælde, som ere mig bekendte, hvor der findes nogle saadanne garanterede Hypothekbanker, ere de sunderede paa en Sikkerhed, om hvis fuldstændige Betryggelse der ikke kan være den mindste Tvivl, og Grunden til, at en Garanti er bleven givet, kan kun søges deri, at man har anset det for nødvendigt at hidkalde Kapitaler fra Udlandet, og for at faae Udlændinge til at sætte deres Penge i disse Bankers Papirer, har man anset det for gaaligt, maatte nødvendigt at give dem, om jeg saa maa sige, en anbefaling ved at tilsvare Statsgaranti. Man har været overbevist om, at der ikke paa nogen Maade var Noget at risikere derved. — Det er jo væsentlig Sikkerheden, der kommer an paa, og det er i den Henseende, at vi have tilladt os at gjøre vore Indvendinger, hvorimod der fra den modsatte Side er blevet ment, at det var en overmaade god Sikkerhed, der bødtes her, og at Erfaringen i Virkeligheden viste, at det var en Sikkerhed, som ikke kunde være at vrage. Jeg kan ikke negte, at, dersom det virkelig er Tilfældet, forekommer det mig ikke at staa i god Harmoni hermed, at man anser det for saa nødvendigt at erholde en Statsgaranti, at man endogfaa gjør Indvendinger imod det af os stillede Forslag, som indrømmer en Statsgaranti, endstjændt ganske vist en begrændset Statsgaranti; thi der kan jo ikke være Tale om, at man tænker paa at hidkalde Kapitaler fra Udlandet, for at de skulde sættes i disse Kreditforeningsobligationer. Det er dog vistnok paa Indlandets Kapitalister, som have været fuldkommen tilstræffelige til at fournerer de Laan, der ydes gennem de andre Kreditforeninger, at man har gjort Regning; men det skulde da være en Mærkelighed, om der her i Indlandet var en saadan Ukyndighed med Hensyn til vore Forhold, at man virkelig skulde ville vrage en Sikkerhed, der maatte siges at være meget god, tilmed naar Staten til yderligere Sikkerhed spiede en partiel Garanti til, uaagtet der havde en solidarisk Ansvarlighed. Men naar der tales om den Sikkerhed, som de Pantner yde, der her er Tale om, maa man, mener jeg, for det Første gjøre sig klart, hvad det er for Pantner, der her er Tale om; thi de Yttringer, der ere fremkomne, synes egentlig at gaa ud fra ganske forskellige Forudsætninger i den Henseende. Der er Nogle, der have talt, som om det Vædringsforslag, der er stillet under Nr. 4. var gaaet igjennem, eller snarere, som om der kun var Tale om saadanne Eiendomme, der kunde komme med i Betragtning, hvis dette Vædringsforslag var ført igjennem, eller hvis et endnu høiere Maximum var antaget, men som om der slet ikke var Tale om dem, som Lovforslaget nu angaar. Men

tingen er jo den, at Lovforslaget kun angaar saadanne Eiendomme, hvis Værdi er 2,500 Kr. eller derunder, og det er jo Eiendomme, der for Størstedelen ere enten jordløse eller næsten jordløse. Det kan man dog vistnok med fuldkommen Sikkerhed sige, og naar det er Tilfældet, kan man slet ikke tale om den store Sikkerhed, der ydes ved Eiendomme, der tilhøre smaa Jorddyrkere; thi der er i Sandhed ikke Tale om Jorddyrkere; det er kun en Bisforretning for dem, om de dyrke den lille Lod, der muligvis ligger til deres Hus. Nei, det er kun jordløse eller næsten jordløse Huse, der er Tale om; men ogsaa om disse Pantner er der blevet sagt, at de skulde yde en ganske overordentlig god Sikkerhed, og man har ansøgt som Bevis derfor, at, naar disse Huse sættes til Salg, er der altid Kjøbere nok til meget antagelige Priser. Ja, det er naturligvis en Selsølgelse — mener jeg — at, saalænge Befolkningen tiltager, og saalænge der som Følge deraf er Begier efter Huse, kan Husenes Pris paa Markedet ikke i Almindelighed taget falde. Det er der vistnok ikke nogen Udsigt til, men deraf følger ingenlunde, at ikke mange enkelte af disse Huse kunne blive fuldstændig værdiløse, at de ikke ved Vanrøgt eller af andre Grunde kunde ganske tabe den Gode, som maa maatte fra første Jærd af har troet, de kunde have til at tjene til Sikkerhed, og den Kjendsgjerning er efter min Mening ikke bleven rokket, som er bleven fremhævet af den ærede Rigsdagsmand fra Hillerød (C. Møller), at Erfaringen har vist, at meget ofte denne Art af Huse, naar det kommer til Evtangsvalg, vise sig at være næsten usælkelige. Den høitærede Indenrigsminister bemærkede, at det, der fortrinnsvis havde bevæget ham til at fremkomme med nærværende Lovforslag, var, at han var kommen til den Overbevisning, at der virkelig var en Trang tilstede til en saadan Lov, en Trang, som navnlig havde vist sig adskillige Steder i Sjælland, og en Trang, som han nærmere betegne paa den Maade, at der var Mange, som sade ganske overordentlig haardt i det, og som maatte betale blodige Renter af deres Penge, og for hvem det kunde være meget uønskeligt, at de kunde faae Laan paa billigere Vilkaar. At noget Saadant paa mange Steder kan være Tilfældet, skal jeg visstnok ikke modsig. Jeg skal kun bemærke, at det dog ikke turde kunne betragtes som nogen almindelig Statsopgave at redde Følk, der ere i det visselig meget ulykkelige Tilfælde at maatte betale Magerrenter. At tænke sig det som en Statsopgave at søge en Ufløsning af saadanne Magerlaan vilde visseligen være et Sisyfus-Arbejde; vi vide jo Alle, hvor ofte det viser sig, at, naar et Magerlaan er afløst, kommer der et nyt bag efter. Men jeg kan derhos ikke lade ubemærket, at jeg meget bedre vilde kan forstaa, om Klagerne over en saadan Trang vare opstaaede for et Par Aar siden, dengang da Rentefoden overhøved